

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології на тему:

**ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В
СУЧАСНІЙ КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи Пкор 21-19
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньо-професійної програми:
Корейська мова та література і переклад,
західноєвропейська мова
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.06 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша - корейська
Іванової Дарії Сергіївни

Науковий керівник:
ст. викл. Тогобицька А.І.
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ.....	8
1.1 Поняття «термін», «термінологія», «терміносистема», «юридична термінологія» у сучасній лінгвістиці.....	8
1.2 Методологія дослідження юридичної термінології.....	10
Висновок до Розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ СУЧАСНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	14
2.1 Структурні особливості юридичних термінів сучасної корейської мови з огляду на морфологічну та словотвірну структуру.....	14
2.2 Морфологічний спосіб термінотворення.....	15
2.2.1. Афіксація.....	16
2.2.2. Основоскладання.....	19
2.2.3. Скорочення.....	20
Висновок до Розділу 2.....	22
РОЗДІЛ 3. СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ СУЧАСНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	24

3.1 Полісемія та омонімія в сучасній корейській правовій термінології.....	24
3.2 Явище синонімії в сучасній корейській юридичній термінології.....	25
3.3 Випадки антонімії в юридичній термінології сучасної корейської мови.....	26
Висновок до Розділу 3.....	28
ВИСНОВКИ.....	29
АНОТАЦІЯ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	32

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

A – прикметник

N – іменник

V – дієслово

Ad – прислівник

ВСТУП

Будь-яка галузь науки тісно пов'язана з її особливою мовою, складовою частиною якої є певна наукова термінологія, тому досить резонним є надмірний інтерес вчених різних галузей знань до спеціальних мовних засобів науки, особливо термінів. Наявність або відсутність цілісного опису термінології тій чи іншій сфері науки безсумнівно впливає на стан самої науки. Так, недолік цілісного уявлення морфологічної структури, типових способів термінотворення, особливостей функціонування та семантичних характеристик термінів в сучасній корейській мові, зокрема на матеріалі терміносистеми права, справляє, на нашу думку, негативний вплив на юридичну термінологію.

Дослідження особливостей словотвору юридичної термінології в сучасній корейській мові на сьогодні є **актуальним**. Це зумовлено тим, що в сучасному світі, у якому постійно зростає роль права, як універсального регулятора суспільних відносин та критерію справедливості в соціумі, спеціальна фахова мова права набуває все більшої ваги та значення, а отже, на сьогодні існує необхідність цілісного опису спеціальних мовних одиниць, якими є юридичні терміни. Терміносистема права корейської мови, останнім часом значно ускладнилася та збагатилася новими складовими, тому потребує впорядкування і системного представлення.

Виходячи з вищезазначеної актуальності, **тема** нашого дослідження є «Особливості словотвору юридичної термінології в сучасній корейській мові».

Мета нашого дослідження є виявлення особливостей словотвору юридичної термінології в сучасній корейській мові.

Для досягнення мети передбачено виконання наступних **завдань**:

- 1) розглянути і порівняти поняття «термін», «термінологія», «терміносистема», «юридична термінологія» у сучасній лінгвістиці;
- 2) встановити співвідношення одиниць китайської лексики, корейської лексики та іншомовних запозичень серед корейських правничих термінів;
- 3) виявити продуктивність кожного зі способів термінотворення у терміносистемі права корейської мови, а також їхні типові моделі;

4) виявити та описати симетричні й асиметричні семантичні особливості корейської юридичної термінології: явища омонімії, полісемії, синонімії та антонімії;

5) спираючись на фактичний матеріал, запропонувати критерій розмежування явищ полісемії та омонімії

Об'єктом дослідження є юридична термінологія в сучасній корейській мові.

Предметом дослідження є структурно-семантичний аспект словотвору сучасної корейської мови.

Методи дослідження. словотвірний аналіз (для визначення способу творення терміна), морфемний аналіз (для встановлення способів та типових моделей термінологічних одиниць, утворених на основі морфологічного способу словотвору), статистичний метод, або квантитативний аналіз (для встановлення кількісного та відсоткового складу термінологічних одиниць певного способу словотвору та певної семантичної групи термінів), структурний метод (для вивчення формальної та змістової структур терміна), дистрибутивний аналіз (для вивчення сполучуваності термінів і його лексико-семантичних відношень – синонімії, омонімії та полісемії в галузевих терміносистемах).

Новизна роботи полягає у тому, що здійснено комплексне дослідження сучасного стану юридичної термінології корейської мови, у цілісному представленні груп термінів за їхньою морфологічною структурою, а також виявленні словотвірних моделей корейських юридичних термінів, встановленні на основі квантитативного аналізу мовного матеріалу найпродуктивніших способів термінотворення у правничій термінології сучасної корейської мови.

Практичне значення даної роботи полягає в можливості використання її результатів для розробки навчальних програм з теоретичної термінології для філологічних факультетів, а також при читанні спеціальних курсів з юридичної термінології для студентів правничих спеціальностей. Крім цього, отримані результати можуть бути використані в лексикографічній практиці та для написання підручників, посібників, методичних матеріалів тощо для студентів-філологів та юристів. Дослідження також може бути корисним для читання спеціальних курсів з

перекладознавства, корейського термінознавства, лексикології сучасної корейської мови тощо на філологічних та сходознавчих факультетах вищих навчальних закладів.

Структура роботи складається зі вступу, трьох розділів, підпунктів до розділів, висновків до розділів, загальних висновків, анотації та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ КОРЕЙСЬКІЙ МОВІ

1.1 Поняття «термін», «термінологія», «терміносистема», «юридична термінологія» у сучасній лінгвістиці

Зазвичай термін у вигляді слова або словосполучення використовується для вираження спеціальних наукових понять в певній професійній галузі, але науковці не можуть прийти до згоди щодо точного визначення терміну, незважаючи на довгу історію досліджень у цій області. Більшість наукових дефініцій терміну базуються на зв'язку між терміном та поняттям, яке він позначає, але немає консенсусу щодо його основних ознак та функцій (Капанадзе, 1965).

Як відомо, першим серед лінгвістів вимоги до терміна розробив у 30-х рр. ХХ ст. Д. С. Лотте (1961), виділивши серед них такі: 1) однозначність; 2) відсутність синонімії; 3) точність; 4) незалежність від контексту; 5) вмотивованість. Пізніше лінгвісти розширили список вимог до терміна, додавши: 1) експресивну нейтральність; 2) милозвучність (евфонію); 3) стислість (хоча ця вимога часто суперечить точності, повноті терміна); 4) відповідність правилам і нормам певної мови; 5) систематичність; 6) повнозначність; 7) залученість до системи понять певної галузі; 8) дериваційний потенціал; 9) коректність; 10) прозорість тощо. Проте очевидно, що на практиці дуже невелика кількість термінологічних одиниць відповідає зазначеним вимогам.

У результаті систематизації низки визначень і наукових підходів було запропоновано визначення терміна як слова, словозчеплення чи словосполучення, що позначає наукове поняття певної галузі знань, має системне спеціальне значення, виконує номінативну функцію та належить до тієї чи іншої терміносистеми (Балыхина, 1983).

Проблематика термінології зосереджується не лише на визначенні самого терміну, але й на тому, що цей термін має багатозначність. Він може позначати не тільки сукупність термінів у певній галузі знання, але й розділ лексикології, що

вивчає терміни. Також, не існує єдності в позиціях науковців щодо місця термінології в системі наукових знань. Вчені визначають термінологію як окрему спеціальну мову, або як спеціальну підмову чи підсистему всередині загальної лексичної системи мови. Це означає, що термінологія може займати нижчий рівень у мовній ієрархії залежно від підходу дослідників. Також однією з проблем є застарілі терміни. З часом термінологія може застарівати, що може призвести до непорозумінь та помилок в правовій практиці. Наприклад, термін "електронний лист" зараз вважається застарілим, оскільки більш правильним є термін "електронне повідомлення". Крім того відсутня стандартизація - у деяких галузях права може бути відсутня стандартизація термінології, що може призвести до неоднозначного використання термінів та непорозумінь. Несприятливі впливи культурних фактори можуть мати відношення до використання термінів, зокрема на їхню розуміння та використання в різних контекстах. Наприклад, у різних культурах можуть відрізнятися поняття "сім'я", що може призвести до різних тлумачень та використання цього терміну у правовій практиці. Ці проблеми можуть призвести до непорозумінь та помилок у правовій практиці та підкреслюють важливість дослідження термінології та її стандартизації. Таким чином, питання місця термінології в системі наукових знань є неоднозначним і викликає різні точки зору серед мовознавців.

Проблема різного трактування поняття «юридична термінологія» виникає з неоднозначності самого терміна. Науковці не мають єдиного погляду на місце юридичної термінології у загальномовній ієрархії, тому виникає потреба в її подальшому вивченні та систематизації. У зв'язку з цим було вирішено розглядати правничу термінологію корейської мови як підсистему юридичної мови, що має свої особливості порівняно з мовою загальнолітературною. Крім того, деякі науковці вказують на неоднорідність юридичної термінології та пропонують її поділ за функціональним критерієм на підсистеми. У зв'язку з цим, було вирішено спиратися на поділ правничої термінології на термінологію правознавства як наукової доктрини та термінологію права як практичної діяльності, включаючи юридичні терміни як її складові.

1.2 Методологія дослідження юридичної термінології

Після визначення основних теоретичних понять у попередньому розділі, ми перейдемо до визначення можливих методів дослідження корейської юридичної термінології. Як відомо, метод (від грец. *méthodos* – «шлях дослідження») – 1) спосіб організації пізнавальної та дослідницької діяльності науковця з метою вивчення явищ і закономірностей певного об'єкта науки; 2) система процедур аналізу об'єкта дослідження та / або перевірки отриманих результатів (у другому значенні метод ототожнюється з терміном «методика») (Прохорова, 1980).

Методологія дослідження юридичної термінології може бути різною в залежності від конкретної мети дослідження. Одним з перших кроків є формулювання проблеми дослідження, яку необхідно вирішити. Наприклад, це може бути дослідження використання конкретного терміну у різних законах та правових документах. Важливим є і вибір методів дослідження. Після формулювання проблеми дослідник повинен вибрати методи, які будуть використовуватись для збору та аналізу даних. Це може бути аналіз текстів, експертна оцінка, опитування тощо. Збір і аналіз даних є наступним важливим кроком, який дозволяє оцінити рівень сучасного розвитку та поставити певні цілі для досягнення у результаті. Дослідження термінології може вимагати аналізу великої кількості текстів, зокрема законодавчих документів, судових рішень, наукових публікацій тощо. Аналіз текстів може включати пошук та ідентифікацію термінів, визначення їх контексту та значення. Крім того доречні корпусні дослідження для аналізу великої кількості текстів, що дозволяє встановити розповсюдження та вживання термінів у певному контексті.

Наявність мовного субстрату, який включає морфемний та синтаксичний рівні (в межах вільних і стійких словосполучень), надає можливість застосовувати повний набір лінгвістичних методів для вивчення формальної структури термінів. З цієї причини, для дослідження структури термінів корейського правознавства ми

рекомендуємо використовувати словотвірний та морфемний аналіз як ключові лінгвістичні методи.

Словотвірний аналіз – методика, яка використовується для встановлення механізму творення слів та їх ролі у словотворчій системі мови, є комплексною. Ця методика включає в себе визначення зв'язку між різними аспектами похідності, такими як твірна основа, словотвірний формант, словотвірне значення, спосіб словотвору та словотворчий тип. Ми плануємо використовувати метод словотвірного аналізу для визначення способу утворення терміна, а також морфемний аналіз для встановлення способів та типових моделей термінологічних одиниць, що формуються за морфологічним способом словотвору. Згідно зі сучасною лінгвістичною енциклопедією, морфемний аналіз є методикою словотвору та морфеміки, спрямованою на встановлення складу морфем у слові. Існують такі процедури морфемного аналізу: 1) визначення частини мови слова або (за необхідності) – граматичного значення словоформи; 2) установлення семантичної похідності аналізованого слова; 3) побудова словотвірного ланцюжка від початкової форми аналізованого слова до твірної основи і далі – до непохідної твірної основи; 4) виділення основи аналізованого слова, флексії, формотворчих й основотворчих морфем (якщо вони є) шляхом зіставлення початкової форми з іншими граматичними формами слова; 5) установлення словотворчих афіксів у складі аналізованого слова шляхом послідовного зіставлення похідних і твірних основ у словотвірному ланцюжку; 6) виділення кореня слова його зіставленням зі спорідненими й одноструктурними словами (Селіванова, 2006).

Отже, ми визначили відповідні методи дослідження корейської юридичної термінології, які ми плануємо використовувати з метою досягнення наших цілей та вирішення конкретних завдань нашої роботи.

Висновок до Розділу 1

Після огляду теоретичних праць можна зробити висновок, що у галузевому термінознавстві існують прогалини в розумінні ключових теоретичних питань. Особливо, науковці не досягли згоди в формулюванні поняття "термін". Дослідження низки визначень показали, що термін може бути знаком, спеціальним словом, словом в особливій функції, вербалізованим спеціальним концептом тощо. У зв'язку з цим, з урахуванням теоретичних розробок термінологів та специфіки лексики корейської мови, ми запропонували визначення терміна, яке є релевантним для досліджуваної галузевої термінології. Наше визначення терміна полягає в тому, що термін - це слово, словосполучення або словозчеплення, яке виконує особливу функцію номінації спеціальних наукових понять, має дефініцію та є елементом певної терміносистеми. В нашому визначенні ми звернули увагу на наявність словозчеплень як лексичних одиниць, які складають певний відсоток у формуванні лексики і тому важливі для творення термінологічних одиниць у досліджуваній терміносистемі. Звернення уваги на наявність словозчеплень у формуванні термінологічних одиниць відображає специфіку лексики корейської мови. У науковій літературі термінологію визначають по-різному: як науку про терміни, як фахову лексику у складі певної мови або як галузеву терміносистему. У науковому дослідженні розуміння термінології як галузевої терміносистеми використовується для позначення фахової лексики, яка має свою специфіку та функціональне призначення в рамках певної галузі знань. Проте, у нашому дослідженні ми розуміємо термінологію лише як галузеву терміносистему.

Отже, вивчення теоретичних засад дослідження юридичної термінології в сучасній корейській мові є важливим напрямом розвитку юридичної науки та практики в Кореї, що дозволяє забезпечити зрозумілість та правильне використання термінів у юридичних документах та комунікації.

Надалі маємо можливість перейти до практичної частини дослідження особливостей словотвору юридичної термінології сучасної корейської мови,

враховуючи теоретичні засади задля структурування практичних праць та пояснення явищ омонімії, полісемії та статистичних даних.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ СУЧАСНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

2.1 Структурні особливості юридичних термінів сучасної корейської мови з огляду на морфологічну та словотвірну структуру

За структурою корейські правничі терміни було поділено на терміни-слова («계승» – «спадкування»), терміни-словозчеплення («지방정부» – «органи місцевого самоврядування») і терміни-словосполучення («외국인의 권리» – «права іноземців»).

У визначенні особливостей морфологічної структури правничих термінів корейської мови об'єктом дослідження слугували терміни, виражені словами та словозчепленнями. Як відомо, корейська лексика загалом і термінологічна лексика зокрема поділяється на кілька шарів: китайська лексика, корейська лексика та іншомовні запозичення (Комарницька, 2010).

У ході дослідження було виявлено, що відповідно до морфологічної структури юридичні терміни китайської лексики становлять близько 70 %, напр., «강제벌» – «покарання у вигляді позбавлення волі»; юридичні терміни корейської лексики становлять 28,4 %, напр., «손해배상» – «відшкодування збитків»; іншомовні запозичення становлять близько 1,6 %, напр., «알리바이» – «алібі», «리스» – «фінансова оренда».

Після проведення квантитативного аналізу було встановлено, що морфологічний спосіб термінотворення є найбільш продуктивним, при цьому в межах цього способу застосовуються афіксальний, основоскладання та аббревіація. Термінологічні одиниці, які утворені за допомогою афіксації, зазвичай містять двокомпонентну послідовність морфем, яка може бути окремою лексемою, та морфему, яка додається до неї. Крім того, аббревіація є дуже поширеним способом утворення термінологічних словозчеплень у корейській лексикології, причому різні частини складових слів можуть бути випущені.

Другим за продуктивністю після морфологічного виявився лексико-семантичний спосіб. У його межах було виділено три типи: 1) звуження значення;

2) розширення значення; 3) перенесення значення (метафора, метонімія).

Синтаксичний спосіб став третім за продуктивністю. Термінологічні словосполучення, які використовуються для позначення понять, що перебувають у родовидових зв'язках, є стійкими та подібними до термінів-слів за функціонуванням у мові. Вони дозволяють законодавцеві виразити складні правові поняття та зв'язки між ними більш глибоко та конкретно. Відмінність термінів-словосполучень від термінів-словосполучень полягає в тому, що вони не мають сполучних компонентів, що робить неможливим точне вираження складних понять та зв'язків.

2.2 Морфологічний спосіб термінотворення

У цьому підрозділі ми проаналізуємо один зі способів творення корейських юридичних термінів – морфологічний. Зважаючи на те, що морфологічні якості термінів підвладні єдиним для усієї мови правилам граматичної будови (Головин, 1987), у аналізі термінів корейського правознавства будемо користуватися загальнолінгвістичними морфологічними способами словотвору. Ці способи є механізмом створення слів за допомогою морфем, таких як афіксація, композиція та аббревіація. У порівнянні з неморфологічними способами, морфологічні способи словотвору зазвичай змінюють склад морфем у процесі створення похідних слів, а також вигляд слів у випадках композиції та аббревіації. Однак, функціонування термінів визначає певні особливості термінотворення, такі як формування специфічних для конкретних терміносистем засобів словотвору, які можуть бути непродуктивними. Виявлення особливостей морфологічного словотвору, притаманних саме досліджуваній галузевій термінології і відмінних від загальнолінгвістичних, становить одне із завдань нашого дослідження. Як відомо, морфемний спосіб термінотворення має найпоширеніше застосування, як і в загальнолітературній мові, так і в термінології (Зарицький, 2004). Велика продуктивність цього способу термінотворення характерна і для досліджуваної корейської юридичної термінології. Зазначимо, що корейська мова має свою, відмінну від європейських мов специфіку, яка відображається і в морфемній будові

термінологічних одиниць.

Морфологічний спосіб термінотворення в корейській мові є одним з найпоширеніших і включає у себе декілька основних методів створення термінів. Один з найпоширеніших методів - це складання слів. У корейській мові зазвичай використовуються дві частини: коренева частина (значуща частина) та суфікс (незначна частина). Коренева частина може бути складена з багатьох слів, а суфікси можуть додаватися для уточнення значення терміна. Ще одним методом морфологічного термінотворення в корейській мові є додавання префіксів. Префікси додаються до кореневої частини терміна, щоб додати до нього додаткове значення. Також у корейській мові використовується аббревіатурний спосіб термінотворення. У цьому методі користуються першими літерами кожного слова в складному терміні для створення аббревіатури.

Отже, ми поставили перед собою такі конкретні завдання, які маємо намір вирішити: виявити та проаналізувати продуктивні моделі термінотворення, а також дослідити особливості окремих типів морфологічного словотвору корейської юридичної термінології термінології.

2.2.1. Афіксація

У корейській мові найбільш активну продуктивність виявляє афіксальний спосіб словотвору, який застосовується шляхом додавання морфем до корневих слів, а також шляхом композиції та усічення слів. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, проблемою залишається визначення існування афіксів, особливо китайського походження, які становлять значну частину юридичної термінології. Це пояснюється складністю виділення коренів та афіксів, оскільки вони тісно пов'язані з компонентами складних слів. Незважаючи на це, важливо продовжувати дослідження з метою встановлення чітких критеріїв визначення коренів та афіксів у корейській мові. Однак оскільки існування афіксів все ж визначається багатьма корейськими та вітчизняними вченими, ми розглянемо один з

продуктивних способів утворення юридичних термінів – афіксацію в термінах китайського походження.

Для аналізу ми відібрали 10 найбільш продуктивних корейських префіксів китайського походження:

1. 고 (高) [ко-] – має значення «високий» або «чудовий», використовується, як з коренями китайського походження, так і з корейськими та запозиченими. Цим префіксом передається значення грец. «гіпер-» та лат. «супер-». Наприклад: «고품질» - «товар високої якості»;

2. 내 (內) [нэ-] – має значення «в, всередині, внутрішній». Цей префікс вельми продуктивний і в загальнолітературному мовою. Їм передається значення латинського «интро-» і грецького «ендо-». Наприклад: «내전» - «громадянська війна», «내야» - «присадибна ділянка»;

3. 다 (多) [та-] має значення «багато, кілька». Цим префіксом передається значення грецького «полі-» і латинського «мульти-». Наприклад: «다국적» - «транснаціональний»;

4. 부 (不) [бу-] має значення «ні, не бути», використовується, в основному, з корінням китайського походження. Цим префіксом передається значення грецького «а-, ан-» і латинського «ін-». У деяких словах він є синонімічним префіксу «불» – (不). Наприклад: «부동산» - «нерухоме майно», «불문법» - «неписаний закон»;

5. 범 (汎) [пом-] має значення «пан-, загальний, загальний», використовується, в основному, з корінням китайського походження. Цим префіксом передається значення грецького «пан-». Наприклад: «범아메리카주의» - «панамериканізм», «범신론» - «пантеїзм»;

6. 외 (外) [ве-] має значення «зовнішній», використовується, в основному, з корінням китайського походження. Цим префіксом передається значення грецького «екзо», «екто». Наприклад: «외국어» – «іноземна мова», «외저항» - «зовнішній опір»;

7. 재 (再) [че-] має значення «пере-, ре-». Повторюваною дії, стану; використовується, в основному, з корінням китайського походження. Даним

префіксом передається значення латинського «ре-». Наприклад: «재무장» - «переозброєння», «재조직» - «реорганізація», «재경매» - «повторний аукціон»;

8. 저 (低) [чо-] має значення «низький, підлеглий, малий», використовується з корінням китайського походження і іноземними запозиченнями. Цим префіксом передається значення грецького «гіпо», латинського «суб». Наприклад: «저물가» - «низька вартість»;

9. 주 (主): [чу-] має значення «головний, основний», використовується, в основному, з корінням китайського походження. Наприклад: «주등기» - «основна реєстрація», «주산물» - «основний продукт виробництва»;

10. 총 (總) [чхон-] має значення «загальний», використовується, в основному, з корінням китайського походження. Наприклад: «총선거» - «загальні вибори».

Проаналізувавши префіксальний спосіб творення юридичних термінів, можна зробити висновок, що словотвір за допомогою префіксів китайського походження в термінології є більш продуктивним, ніж в загальній літературній мові, і обмеження при утворенні нових термінів практично відсутні.

Суфіксальний спосіб творення продуктивний, як в загальнолітературній мові, так і юридичній термінології.

Розглянемо ряд суфіксів, які часто зустрічаються в даній термінології:

1. -관 (官) [-кван] означає «посадову особу або чиновника»: «경찰관» - «співробітник поліції», «대법관» - «суддя Верховного Суду»;

2. -권 (權) [-квон] має значення «право, влада»: «공민권» - «громадянське право», «선거권» - «виборче право», «투표권» - «право голосу»;

3. -력 (力) [-р'юк] має значення «сила, енергія, здатність»: «원자력» - «атомна енергія», «군사력» - «військова міць», «증거력» - «допустимість доказів»;

4. -범 (犯) [-бом] означає «злочин, злочинець»: «정치범» - «політичний злочин», «정범자» - «виконавець злочину», «초범자» - «людина, яка вчинила злочин вперше»;

5. -법 (法) [-поп] має значення «спосіб, метод, закон, право»: «행정법» - «адміністративне право», «상속법» - «спадкове право»;

6. -성 (省) [-сон] має значення «міністерство»: «내무성» - «міністерство внутрішніх справ», «외무성» - «міністерство закордонних справ»;

7. -인 (人) [-ін] має значення «людина», в деяких випадках суфікс -인 замінюється на суфікс -자, але значення не змінюється. «외국인» - «іноземець», «정치인» - «політик», «성거인» - «виборець»;

8. -자 (子) [-ча] означає «дитина»: «상속자» - «спадкоємець»;

9. -층 (層) [-чхин] має значення «пласт, шар, прошарок»: «지배층» - «правлячі кола», «계층» - «клас, соціальний шар»;

10. -청 (廳) [-чхон] має значення «місце, відомство»: «관청» - «відомство», «구청» - «адміністрація району», «시청» - «мерія».

Таким чином, структура утворення термінів у корейській мові володіє своїми характерними особливостями: в загальнолітературній мові суфіксальний спосіб творення набагато продуктивніше, ніж префіксальний спосіб, але в юридичній термінології його можна порівняти по частотності з префіксальним.

2.2.2. Основоскладання

Основоскладання можна описати як складні слова або словосполучення, що містять компоненти, які поєднані безпосередньо, без допомоги синтаксичних засобів, що робить їх граматично цілісними комплексами з єдиним наголосом. Ці компоненти зберігають основні характеристики окремих слів, що робить їх схожими до словосполучень. Такі складні слова можна назвати зчепленнями за способом поєднання компонентів, а за характером утворення - суцільними (нероздільними) словосполученнями, на відміну від звичайних відокремлених словосполучень (Пашковский, 1980).

Більшість основоскладених одиниць корейської юридичної термінології будуються за такими моделями [27]:

1) дієслово + іменник (**V + N**) (функції першого компонента полягає у конкретизації та доповненні другого компонента): «감봉» → [감/減 «скорочувати» + 봉/俸 «платня»] → «скорочення зарплатні»;

2) іменник + іменник (**N + N**) (складові компоненти слів, які утворюються за цією моделлю, позначають предмет, істоту або абстрактне поняття): «물건» → [물/物 «річ» + 건/件 «річ»] → «речі, товари»;

3) дієслово + дієслово (**V + V**) (в даній моделі, обидва компоненти слів, будуть позначати дією або станом): «교육» → [교/敎 «вчити» + 육/育 «виховувати»] → «освіта»;

4) прикметник + іменник (**A + N**) (перший компонент буде вказувати на ознаку предмету, а другий на сам предмет чи особу): «미인» → [미/美 «красивий» + 인/人 «людина»] → «красень, красуня»;

5) прислівник + дієслово. (**Ad + V**): «재고» → [재/再 «знову» + 고/考 «обдумувати»] → «переоцінка, перегляд, ревізія»;

Модерна корейська мова містить значну кількість лексичних одиниць з багатьма компонентами, які структурно пов'язані з синтаксичними комплексами. Ці полікомпонентні терміни в правовій термінології є прикладом таких перехідних явищ, які формуються шляхом інтеграції лексем в єдине лексичне ціле. Мовний статус таких утворень все ще є відкритим питанням корейської мовознавчої науки (Бондарева, 2003).

2.2.3. Скорочення

Спосіб утворення термінів за допомогою скорочення відрізняється від інших методів термінотворення тим, що він є більш точним та зручним для використання. Використання скорочень для номінації має тенденцію до збільшення продуктивності, що може бути пов'язано зі збільшенням обсягу інформації, що потребує передачі, та прагненням економити час і ресурси.

Для того, щоб стати основою для створення скороченого терміна, вихідна термінологічна одиниця повинна мати одне значення та вживатися досить часто. Крім того, вона повинна бути соціально значущою і важливою для тих осіб та колективів, які вживають її.

У термінології, що досліджується, скорочення утворюються не тільки зі словосполучень, як це є у терміносистемах європейських мов, але також і з коренескладних та основоскладних слів, які можуть мати продуктивний характер, що дає можливість створювати скорочені терміни для ефективної комунікації. При цьому, для успішного використання таких скорочених термінів, вихідна термінологічна одиниця повинна мати достатню частотність та соціальну значущість для користувачів цих термінів.

Абревіація особливо поширена серед термінологічних словозчеплень китайської лексикології, при цьому випадати можуть різні частини членів словозчеплення: «계약금» - «сума, депонована за контрактом» був утворений від «계약보증금», «근로권» - «право на працю» – від «근로기본권» і т.д.

Висновок до Розділу 2

У даному розділі ми досліджували корейську юридичну термінологію, зосереджуючись на її словотвірній та етимологічній структурі. Використовуючи лінгвістичний та квантитативний аналіз, ми проаналізували продуктивність та особливості окремих способів термінотворення, виявивши, що найбільш продуктивним є морфологічний спосіб, який включає афіксальний, основоскладання та аббревіацію. Морфологічний спосіб термінотворення в корейській мові є одним з найпоширеніших і включає у себе декілька основних методів створення термінів. Один з найпоширеніших методів - це складання слів. У корейській мові зазвичай використовуються дві частини: коренева частина (значуща частина) та суфікс (незначна частина). Коренева частина може бути складена з багатьох слів, а суфікси можуть додаватися для уточнення значення терміна. Ще одним методом морфологічного термінотворення в корейській мові є додавання префіксів. Префікси додаються до кореневої частини терміна, щоб додати до нього додаткове значення. Також у корейській мові використовується аббревіатурний спосіб термінотворення. У цьому методі користуються першими літерами кожного слова в складному терміні для створення аббревіатури.

Другим за продуктивністю був лексико-семантичний спосіб – він передбачає використання вже існуючих слів корейської мови для створення нових термінів, шляхом поєднання їх з іншими словами або префіксами та суфіксами, що мають певне значення. Цей спосіб термінотворення зазвичай використовується для номінації нових понять та явищ.

А третім – синтаксичний. Його використовують для формування нових термінів шляхом поєднання двох або більше слів, при цьому одне слово може відноситися до різних частин мови, залежно від контексту та функції в складі терміну. Використання синтаксичного способу термінотворення дозволяє збагачувати корейську термінологію, формуючи нові терміни, які відображають нові аспекти та тенденції в галузі права та інших галузях знання.

Ми також проаналізували етимологічну структуру корейської юридичної термінології, де терміни китайської лексики складають 70%, корейської – 28,4%, а іншомовних запозичень – 1,6%. Крім того, ми визначили найбільш продуктивні префікси та суфікси, проаналізували основні моделі основоскладання та детальніше вивчили скорочення.

РОЗДІЛ 3. СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРУ СУЧАСНОЇ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ

3.1 Полісемія та омонімія в сучасній корейській правовій термінології

Семантичні особливості словотвору в сучасній корейській мові досить складні та мають свої відмінності від інших мов.

Серед них можна виділити наступні:

1. Комплексність значень. Багато слів в корейській мові мають складне значення, яке не може бути повністю передане одним словом або фразою в інших мовах. Це пов'язано з культурним та історичним контекстом Кореї, а також з особливостями менталітету корейців.

2. Сполучення лексем. У корейській мові часто використовуються словосполучення, які не можуть бути перекладені як окремі слова. Ці сполучення можуть мати власне значення, відмінне від суми значень окремих лексем.

3. Префіксальний та суфіксальний способи словотворення. В корейській мові часто використовуються префікси та суфікси для утворення нових слів. Їх значення може бути складним та включати в себе декілька аспектів. Наприклад, префікс "무" може означати відсутність чогось, наприклад, «무인» - «безлюдний», але також може вказувати на особливість або високу якість, наприклад, "무궁화" – «безсмертник», «назва національного квіту».

4. Узагальнення та спеціалізація значення. У корейській мові часто відбувається узагальнення або спеціалізація значення слів в залежності від контексту та мети комунікації. Наприклад, слово «활동» може мати значення "діяльність" в загальному контексті, але в технічному та науковому тексті воно може означати "процес руху".

У мові права, як і в будь-якій іншій галузі, зустрічаються полісемантичні та омонімічні слова. При вивченні правової термінології корейської мови важливо розрізняти ці поняття та з'ясувати, як нормативно-правові терміни співвідносяться зі

словами загального вжитку. Відмінність між лексикою правового змісту та багатозначними словами з інших галузей, таких як наука, економіка та політика, полягає в тому, що для термінів правового змісту однозначність є головною характеристикою, але вона не завжди можлива через когнітивні, функціональні та семантичні особливості юридичних термінів.

Оскільки полісемія термінів є небажаним для термінології явищем, позаяк стає на заваді точності, полісемічні терміни у правничій терміносистемі корейської мови набувають особливих рис, а саме, існує тенденція «закріплювати» кожне зі значень полісеманта за дискурсом певної галузі права (тобто полісемічний термін функціонує лише в одному з його значень, які представляють ту чи іншу галузь права): «중재계약» – «мирова угода у цивільному процесі» (цивільне процесуальне право), компроміс між конфліктуєчими державами (міжнародне право) і т.д. Зазвичай лінгвісти використовують семантичний та етимологічний критерії для розмежування між полісемією та омонімією лексичних одиниць, але обидва ці критерії містять певні суперечності. Тому для розмежування між цими явищами в контексті корейської юридичної термінології запропонували функціональний критерій, який ґрунтується на функціонуванні термінології в різних галузях права. За цим критерієм, якщо лексична одиниця полісемічна, то в межах дискурсу кожної галузі права, у якій вона вживається, закріплюється певне її значення. А омонімією вважається випадки, коли дві лексичні одиниці паралельно функціонують в межах дискурсу однієї галузі права.

Як бачимо, у мовознавстві, все таки існують чіткі дефініції понять полісемії та омонімії. Проте науковці, які впритул досліджують ці явища на конкретному мовному матеріалі, зіштовхуються з проблемою розмежування цих понять (Корчагіна, 2005).

3.2 Явище синонімії в сучасні корейській юридичній термінології

Синонімія тісно пов'язана з полісемією, оскільки синоніми можуть допомогти відрізнити відтінки значення багатозначних слів.

У корейській мові є багато синонімів, і процес створення нових синонімів ніколи не припиняється. Однією з основних причин появи нових синонімів є бажання максимально точно виразити нове поняття та дати йому назву.

Синоніми – це слова, що належать до однієї і тієї ж частини мови, близькі або тотожні за значенням і по-різному звучать (Фецко, 2014).

Але існування абсолютних синонімів, в тих випадках. Коли тотожна не тільки звана річ, але і поняття, такі синоніми не уживаються в мові або прагнуть диференціюватися за значенням, або один із синонімів поступається дорогу іншому, а сам йде в пасивний словник або стає фактом діалекту, професійного мовлення, жаргону. Зазвичай синоніми включають в себе близькі значення (Козак, 2003).

Синоніми у корейській правничій термінології можна розглядати за етимологічним, структурним, функціональним критеріями.

За етимологічним критерієм пропонуємо класифікувати синоніми за різними джерелами походження: за трьома лексичними групами корейської мови; за різними мовами – продуцентами запозичених термінів; за різними ознаками означуваного предмета, взятими за внутрішню основу для творення терміна. Напр., «현장부채증명», «알리바이» – «алібі».

За структурним критерієм, очевидно, можливо розглядати терміни синоніми згідно з їхніми лексико-синтаксичними особливостями, виходячи з поділу термінів на словосполучення, словозчеплення, скорочення. Напр. «근로권» - «право на працю» було утворено від «근로기본권».

За функціональним критерієм вважаємо за можливе розрізняти синоніми за відмінними сферами функціонування: у різних галузях правознавства, у різному часовому вимірі, у запозиченій та автентичній літературі. Напр., з пари синонімів «미성년자» та «나이 어린» - «неповнолітня / малолітня особа» перша одиниця вживається у правничому дискурсі загалом, тобто незалежно від конкретних галузей права, а друга – лише у межах спеціального юридичного дискурсу кримінального права.

3.3 Випадки антонімії в юридичній термінології сучасної корейської мови

У корейському правознавстві, як і в будь-якій іншій галузі, термінологія містить терміни з протилежними значеннями. Такі терміни виконують системні функції, допомагаючи упорядкувати та систематизувати термінологію (що є важливими критеріями для функціонування будь-якої галузевої термінології).

Як відомо, антоніми – це пари слів або словосполучень, різні за зовнішньою формою і мають протилежні, але співвідносні значення (Микульчик, 2013).

Подібно до синонімічних термінів терміни-антоніми теж можна класифікувати за кількома критеріями. Так, за функціональним критерієм антонімічні терміни належать до термінологічних полів різних галузей права («초범» – «перший злочин» і «누범» – «рецидив» – у межах терміносистеми кримінального права). За структурним критерієм було виділено кілька поширених антонімічних пар: слово – слово («동산» – «рухоме майно» й «부동산» – «нерухоме майно»); словозчеплення – словозчеплення («표준계약» – «типовий договір» й «비표준계약» – «нетиповий договір»); словозчеплення – словосполучення («열린 주식회사» – «відкрите акціонерне товариство» й «닫힌 주식회사» – «закрите акціонерне товариство»); словосполучення – словосполучення (напр., «합법적인 아이» – «дитина, народжена у зареєстрованому шлюбі» та «위법인 아이» – «позашлюбна дитина»). За формальним критерієм антонімічні пари корейських юридичних термінів поділяються на однокореневі («확정기한» – «встановлений термін» й «불확정기한» – «невстановлений термін»), різнокореневі («고의» – «умисний злочин» та «망각범» – «злочин, через недбалість») та мішаний тип («적극적 재산» – «активи» і «소극 재산» – «пасиви») (Тараненко, 2004).

Продуктивним способом утворення однокореневих термінів-антонімів виявив себе префіксальний, у межах якого спостерігаються 3 варіанти: чергування префіксу з його відсутністю, напр., «과실 책임주의» – «принцип притягнення до відповідальності за недбалість» та «무과실 책임주의» – «принцип не притягнення до відповідальності за недбалість»; чергування антонімічних префіксів, напр., «유죄» – «вирок «винен»» і «무죄» – «вирок «не винен»»; чергування не антонімічних префіксів, напр., «피고» – «відповідач» та «원고» – «позивач».

Висновок до Розділу 3

У третьому розділі нашої роботи ми провели аналіз системних та асистемних семантичних явищ корейської юридичної термінології, враховуючи як типові особливості термінологій, так і низку характеристик, що притаманні фаховій мові корейського правознавства.

Серед висновків можемо виділити основні моменти:

1. Полісемічні терміни у правничій терміносистемі корейської мови набувають особливих рис - «закріплювати» кожне зі значень полісеманта за дискурсом певної галузі права.
2. Якщо лексична одиниця полісемічна, то в межах дискурсу кожної галузі права, у якій вона вживається, закріплюється певне її значення. А омонімією вважається випадки, коли дві лексичні одиниці паралельно функціонують в межах дискурсу однієї галузі права.
3. Синоніми у корейській правничій термінології можна розглядати за етимологічним, структурним, функціональним критеріями, приклади до кожного з яких були приведені у розділі.
4. Антоніми у корейській правничій термінології можна розглядати за функціональним, структурним та формальним критеріями, приклади до кожного з яких були приведені у розділі.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження особливостей словотвору юридичної термінології в сучасній корейській мові дозволяють зробити нам такі висновки:

1. Юридична термінологія є важливим елементом юридичної системи і має свою власну специфіку, яка повинна бути вивчена. Для дослідження юридичної термінології в сучасній корейській мові використовуються різні теоретичні підходи, такі як лінгвістичний, філологічний, культурологічний та інші.
2. Здійснене дослідження містить розроблене на основі аналізу окремих теоретичних положень власне визначення терміна, як слова, словозчеплення чи словосполучення, що позначає наукове поняття певної галузі знань, має системне спеціальне значення, виконує номінативну функцію та належить до тієї чи іншої терміносистеми.
3. Відповідно до структури юридичні терміни сучасної корейської мови представлені словами, словозчепленнями та словосполученнями. За морфологічною структурою юридичні терміни китайської лексикології становлять 70 %, терміни корейської лексикології – 28,4 %, іншомовних запозичень – 1,6 %.
4. Найпродуктивнішим способом термінотворення виявився морфологічний. У межах морфологічного способу найтипівішим способом термінотворення є афіксація. Другий за продуктивність виявився лексико-семантичний спосіб, а третій – синтаксичний.
5. Семантична парадигматика в межах корейської юридичної термінології досліджена в аспекті системних (антонімія) та асистемних (синонімія, полісемія, омонімія) семантичних термінологічних явищ. При цьому особливості зазначених явищ було виявлено на основі функціонування відповідних термінів у спеціальних юридичних дискурсах тих чи інших галузей права. Було запропоновано власну класифікацію синонімів у межах

терміносистеми права корейської мови на основі семантико-функціонального критерію.

6. Як особливість неповної омонімії у корейській юридичній термінології було відзначено явище фонетичних зрушень з метою розрізнення деяких омонімів для реалізації однозначності й точності усного юридичного дискурсу.
7. Характерною особливістю полісемії в юридичній термінології корейської мови є тенденція «закріплювати» кожне зі значень полісеманта за дискурсом певної галузі права, завдяки чому частково досягається прагнення юридичної терміносистеми корейській мови до точності й однозначності.
8. Критерієм розмежування омонімії й полісемії у межах юридичної термінології сучасної корейській мови є функціональний, який спирається на функціонуванні термінології у дискурсі тих чи інших галузей права.
9. Було з'ясовано, що юридичні терміни-антоніми можна класифікувати за функціональним та структурним критеріями, а також за будовою. За останньою антонімічні пари корейських юридичних термінів поділяються на однокореневі, різнокореневі та одиниці змішаного типу. Найпродуктивнішим способом утворення однокореневих термінів-антонімів виявився префіксальний, у межах якого спостерігаються 3 варіанти.

АНОТАЦІЯ

본 강좌는 한국어 법률 용어의 구조적 의미적 특성을 포함하여 한국어 법률 용어의 현황을 조사하는 데 중점을 두었다. 이를 위해 현대 한국어 법률 용어에 사용되는 한자어와 국어어와 외국어 어휘 단위의 비율을 파악하고 다양한 용어 형성 방법의 생산성을 분석하며 대표적인 용어 형성 모델을 파악하는 것이 포함되었다. 연구 결과 한국어 법률 용어에서 용어를 생성하는 가장 효과적인 방법은 형태론적 방법을 사용하는 것으로 나타났다. 또한 한국어 법률 용어에 사용되는 동의어와 반의어를 분류하고 현대 한국어 법률 용어에서 다의어와 동음이의어를 구별하는 새로운 기준을 제시하였다.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Алексеева, Л. М. (1998). *Проблемы термина и терминологии: учебное пособие по спецкурсу*. Пермь: Перм. ГУ.

Балыхина, Т. М. (1983). *Терминологические словосочетания в языке юридической литературы*: Автореф. дис. канд. филол. наук. М., 17 с.

Барабаш, О. В. *Разграничение омонимии и полисемии юридических терминов*. Відновлено з <https://cyberleninka.ru/article/n/razgranichenie-omonimii-i-polisemii-yuridicheskikh-terminov/>.

Бондарева, Н. А. (2003). *Прикладные аспекты моделирования терминологии (на материале терминосистем уголовного права в русском и английском языках)* : Дис. ... канд. филол. наук. Санкт-Петербург, 198 с.

Бурсина, О. А. (2014). *Терминология социальной работы: структура, семантика и функционирование (на материале англоязычной литературы для социальных работников)*. Дис. ... канд. филол. наук. 10.02.04 / Бурсина Ольга Алексеевна. СПб, 324 с.

Васильченко, М. П. (2007). *Термінологія, термінологія* / М. П. Васильченко // *Бібліотечний вісник*, № 5, С. 54–55.

Головин, Б. Н., Кобрин, Р. Ю. (1987). *Лингвистические основы учения о терминах*. М: Высшая школа, 104 с.

Горелов, В. И. (1984). *Лексикология китайского языка*. М.: Просвещение.

Грибіник, Ю. І. (2015). *Явища полісемії та омонімії в англійській геодезичній термінології*. Ю. І. Грибіник // *Молодий вчений: філологічні науки*, № 2 (17), 191–194 с.

Гринев, С. В. (1982). *Терминологические заимствования. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминов и терминологических элементов*, под ред. Лотте Д. С., 108-135 с.

Жангазінова, Р. Т. (2014). *Літературознавча термінологія початку ХХ ст.: лексико-семантичний аспект*. Наукові праці, кн. 221, 29-32. (Філологія. Мовознавство; Вип. 209).

- Зарицький, М. С. (2004). *Актуальні проблеми українського термінознавства*. К.: ІВЦ Видавництво «Політехніка», 128 с.
- Иванов, В. В. (1973). *Терминология и заимствования в современном китайском языке*. М.: Наука, главная редакция восточной литературы, 173 с.
- Іншомовні запозичення у термінології сучасної корейської мови (на прикладі терміносистеми права)*. (2005). Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури, вип. 10, 24-26.
- Капанадзе, Л. А. (1965). *О понятиях "термин" и "терминология". Развитие лексики современного русского языка*, 80 с.
- Коваль, А. П. (1965). *Синоніміка в термінології. Дослідження з лексикології та лексикографії*: Міжвідомчий збірник, К.: Наукова думка, 157-169.
- Козак, Л. В. (2003). *Синонімія та антонімія в українській технічній термінології*. Мандрівець, № 3, 57-59.
- Комарницька, Т. К. (2010). *Структурно-семантичні та функціональні особливості сучасної японської юридичної термінології*: дис. ... кандидата філол. наук. 10.02.13 / Комарницька Тамара Костянтинівна. – К.,– 247 с.
- Корчагина, Т. И. (2005). *Омонимия в современном японском языке* / Т. И. Корчагина. – М.: АСТ: Восток-Запад,– 173 с.
- Кочерган, М. П. *Вступ до мовознавства*. Відновлено з <http://westudents.com.ua/glavy/9809-gperogponmya-leksichna-konversya.html>
- Лейчик, В. М. (2007). *Терминоведение: предмет, методы, структура* / В. М. Лейчик. – М.: Издательство ЛКИ,. – 256 с.
- Литвиненко, Н. П. (2004). *Стильові аспекти фахового мовлення (на матеріалі медичної лексики)* / Н. П. Литвиненко // Урок української, – № 3. – С. 24–26.
- Лоте, Д. С. (1961). *Основы построения научно-технической терминологии* / Д. С. Лоте. – М.: Изд-во акад. наук СССР, – 162 с.
- Микульчик, Р. Б. (2013). *Антонімія українських фізичних термінівантропонімів* / Р. Б. Микульчик // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка», – № 765. – 67–69 с.

Пашковский, А. А. (1980). *Слово в японском языке* / А. А. Пашковский. – М.: «Наука», – 208 с.

Прохорова, В. Н. (1980). *Полисемия и лексико-семантический способ словообразования в современном русском языке: Лекции по спецкурсу*. Москва: Изд-во Моск. Ун-та.

Рижков, А. Г. (2007). *Юридична термінологія корейської мови: структура та семантика*: автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.13 «Мови народів Азії, Африки, аборигенних народів Америки та Австралії». Київ.

Селіванова, О. О. (2006). *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.

Тараненко, О. О. (2004). *Антоніми. Українська мова: Енциклопедія* (с. 824). Київ: Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана.

Фецко, І. М. (2014). *Синонімія в сучасній українській музейній терміносистемі*. Наукові виклади, 65–70.

Шамсеева, Г. Х. *Специфика английской юридической терминологии*. Відновлено з <https://cyberleninka.ru/article/n/spetsifika-angliyskoy-yuridicheskoy-terminolo-gii/>.

곽효석. (1996). *영어 경제용어사전*. 서울: 신원문화사.

김영산(편). (2002). *의학용어*. 서울:홍.

러시아어 군사용어 사전. (1998). 서울: 명지 출판사.

러한 전문용어 사전. 유학수 책임 편찬. (2004). 서울: 민중서림.